

34(094.5)
(497.1)

Уведено у нови инвентар бр.

1. јануара 1948 год.

Београд.

417

Поштарина плаћена.

Год. XIX

НОВИ САД 15. III. 1939.

Број 3

Годишња претплата Д. 120.

Лист излази месечно.

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XIX

1939

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:

Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ

СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

Садржај: 42 Лекарски хонорар за операцију у болници. — 43 Одговорност оставинског старатеља. — 44 Оптужница. — 45 Осигурнина. — 46 Адвокатска пуномоћ. — 47 Решавање о пресуди због изостанка. — 48 Нижи намештеник. — 49 Пољски заједнички пут. — 50 Пресуда због изостанка. — 51 Стално болесни намештеник. — 52 Забрана отуђивања и оптерећивања. Поклон малолетноме. — 53 Издржавање удате ћерке. — 54 Отказ стана. — 55 Надлежност за укидање заједнице. — 56 Опасни погон. — 57 Пренос трговачке радње. — 58 Право прекупа. — 59 Одрицање од призива. — 60 Извршење против наследника умрлог дужника. — 61 Нужни део. — 62 Споразум родитеља о издржавању деце. — 63 Штета почињена од војног лица. — 64 Оцена сведока. — 65 Забрана употребе фирме. — 66 Претходно размишљање код лишења живота (§ 167 Крз.) — 67 Делегирање суда. — 68 Основа за одмеравање адв хонорара. — 69 Отказ штедионичког улога. — 70 § 80 Закон о брачном праву. — 71 Пунолетност жене.

Никола Пахорук, инсп. Мин. Правде | САД
Београд.

ЗБИРКА

грађанско-правних начелних одлука

IV НАСЛЕДНО ПРАВО

(Наставак).

274.

Право прираштаја има се решити у смислу вероватне воље оставитељеве, према томе на то право су позвани у првом реду они, које је оставитељ заједно именовао за наследнике (re conjuncti) на исте делове или на исти имовни предмет.

(Н. О. 20 VI-1901 број 2579).

275.

Фидекомисарној супституцији, по судској пракси, има места само код непосредно идућег замењеног наследника или легатара; но даља замена, т. ј да се замењеном поново одреди заменик, није дозвољена; свако има додуше права да своје наследнику или легатару, од њихових савременика, по својој вољи одреди више заменика, и да одреди ред по коме треба да слеђују један другоме, али чим један од њих прими наследство или легат као супститут, супституција губи важност у погледу осталих.

Ако се именовање потоњег наследника, у смислу судске праксе, не може одржати у обилу у коме то жели оставитељ, именовање потоњих наследника има се остварити бар у једном степену. Ако је дакле оставитељ наредио, да се установи фидејикомис, али то није могло уследити, онда има места фидекомисарној супстанцији.

(Н. О. 20-III-1900 број 4706).

276.

Обим дејства тестамена, грађеног са правним дејством из §-а 5 патента, има се установити по прописима који се одnose на наслеђивање; према томе, ако се из оваког тестамена може установити, да се у њему мушки потомци оставитељева сина имају сматрати фидеикомисарно супституисаним потоњим наследницима, и да је потоње наследство једном већ остварено, онда се оставинска имовина ослобађа од ограничења даље супституције и у погледу ње наступа законско наслеђивање. јер правна пракса само у једном степену дозвољава фидеикомисарну супституцију.

(Н. О. 23 IV-1912 број 5603).

сталност, коју је већ била стекла само зато, што је тражила да јој се то и изричито призна.

Ове су жалбе неосноване. Истина је то, да по зак. о радњама, ако је службени однос трајао непрекидно 10 година да службенику припада отпавнина. Но тужитељица је ову отпавнину и добила и по зак. о радњама тужитељици друго и не припада, јер је тужитељичина служба гласила на неодређено време, а трајала је више од 10 година.

Међутим Суд је правилно утврдио да за пензију треба да је тужитељица примљена за сталног службеника, а за то јој треба декрет од Управе којим се поставља за сталног чиновника. А то нису чиновници узети у службу на неодређено време, који се службени однос у свако доба може раскинути редовним отказом.

Неоснована је и она тврдња тужитељичина да је она постављена за сталног чиновника, јер је суд утврдио да је тужитељица добила само почасну титулу а не и сталност.

Ово установљење није у очитој опреци са списима, према томе је и ову жалбу тужитељичину као неосиовану требао одбити.

Како је према томе ревизиона молба тужитељичина неоснована, требало ју је са истом одбити и осудити на снашање ревизионих трошкова.

У Новом Саду, 22 јануара 1938 године.

42.

Болничком лекару за операцију извршену у болници не припада никакав посебни хонорар од пацијената. Исто тако не припада хонорар ни приватном лекару, који је у отсућности болничког лекара, овога на молбу његову замењивао у болници. (Кс. у Н. Саду, Рев. II. 51-1935.)

Касациони суд ревизију тужитеља не уважава, него потврђује пресуду првостепенога суда и осуђује тужите-

ИВ. П. еп/ 354

ља да туженом, у року 3 дана под теретом оврхе, плати 103 динара ревизионих трошкова.

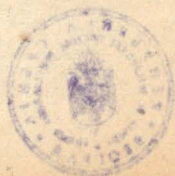
Разлози: Против меничнога платежнога налога којим је обавезан да плати 1000 динара са прип. тужени је поднео приговоре у којима је навео да је над његовим малолетним сином од 9 година услед запалења слепог црева требала у болници бити извршена операција. Како је болнички лекар био отсутан, операцију је извршио тужитељ, који је тога дана био заменик болничкога лекара. Но пре него што је операцију извршио, тужитељ му је саопштио да ће операцију извршити само тако ако му потпише меницу од 1500 динара. Како је операција била хитна, он је био принуђен да меницу потпише на коју је међувремено отплатио 500 динара, а утужена свота од 1000 динара је остатак своте од 1500 динара на коју је дао меницу. Тих 1000 динара није дужан тужитељу исплатити јер ни болнички лекар, да му је сина оперисао, не би могао тражити за операцију посебан хонорар, па га не може тражити ни његов заменик.

После provedеног доказног поступка првостепени суд; Срески суд у В., одбио је приговоре туженог и оставио менични платежни налог на снази, док је призивни суд, Окружни суд Б., првостепену пресуду преиначио, менични платежни налог ставио ван снаге и тужбу одбио.

Није основана ревизиска жалба тужитељева да је призивни суд повредио правне прописе, јер је призивни суд правилно изрекао да болничком лекару да је операцију он извршио не би за ову припадао никакав посебан хонорар; и кад посебан хонорар не би припадао болничком лекару, онда он не може припадати ни приватном који је при операцији вршио само замену болничкога лекара.

Расположење у погледу трошкова ревизиског поступка оснива се на прописима §§-а 143 и 152 Грађ. п. п.

Нови Сад, 28 новембра 1938 године.

43.

Један брат, који је на оставинској расправи, по јавном бележнику постављен за старатеља отсушног другог брата, и који се у корист своју, као и свога трећег брата одрекао наследног дела отсушног брата, — одговара као постављени старатељ за штету почињену отсушном брату тиме што се у његово име одрекао наследног дела, само онда, ако оштећени брат докаже, да његов наследни део више не постоји у природи и да своју штету у новцу није могао наплатити од наследника. (Кс. у Новом Саду, Н. Г. 475-1934).

Касациони суд ревизију тужиоца одбија и осуђује га да туженом у року од 15 дана под претњом оврхе плати 510 динара у име трошкова ревизионог поступка.

Разлози: Тужитељ је у тужби навео да је иза смрти његовог оца, Г. М., одржана оставинска расправа на којој је јавни бележник њему, тужитељу, који је онда био отсутан у Америци, и био такође један од наследника, именовао као старатеља ад хок туженог. Тужени је на истој оставинској расправи дао био у име његово изјаву, да се он, тужитељ, свога наследног дела, који му је иза оца требао припасти, одриче у корист тројице браће, туженог и браће М. и В. На основу такве изјаве туженог, оставински суд је донео решење о предаји оставине у см. којег је читаву оставину предао туженом и осталим наследницима са искључењем тужитеља. Тужитељ је усаед тога претрпео штету, јер је отпао од наследства које претставља вредност од 12.000 динара, те је тражио да се тужени осуди да му ту своту накнади на тај начин, што ће је ставити у судски полог, чију би камату до своје смрти, односно до удаје, уживала његова мати, и која би свота после материне смрти припала њему. Тужени је порицао да би тужитељу што припало у име наследства, односно у име отштете, јер је још за живота очева био измирен и одрекао се свакога права на наслеђивање.

Првостепени суд је тужитеља са тужбом одбио, а позивни суд је првостепену пресуду у целини потврдио. Жалба тужитељева да је позивни суд повредио правне прописе није основана. Материјално-правни пропис је да се накнада штете може тражити само у случају ако је странка штету стварно и претрпела. У конкретном случају тужитељ је био властан да од браће и сестара, којима је предат у наследство и део оставине иза оца који наводно, припада њему, тражи издавање тога дела и уколико он не би више постојао у природи, да од њих тражи отштету у новцу, која му је проузрокована отуђењем тога дела оставине који припада њему. Тужитељ, међутим, није доказао да је од наследника издавање свога наследног дела тражио, нити да му га наследници нису могли издати, нити му накнадити штету, која би му настала отуђењем дела оставине који би имао припасти њему, услед чега се отшетна тужба против туженог као бившег старатеља показује превременом.

Тужитеља који са ревизијом није успео ваљало је осудити да плати трошкове ревизионог поступка у см. §§ а 143 и 152 грађ. п. п.

Нови Сад, 22 августа 1938 године.

44.

Ако нема довољно доказа са којих би окривљеник био сумњив за дело за које се оптужује, оптужби нема места и даљи се кривични поступак има обуставити. — У овом случају трошкове кривичног поступка сноси државна благајна.

(Ап. суд, у Н. Саду, Кжа. 175-1936).

Апелациони суд приговор уважава, решава да оптужби нема места и кривично поступање обуставља на основу т. 4 § 208 кп.

Трошкове кривичног поступка у смислу § 311 од. 1 кп. сноси државна благајна.

Разлози: Државни тужилац подигао је оптужницу Бр. Кк. 1407 од 11 марта 1936 године противу Н. Ј., оптужујући га што је 13 августа 1936 године у Новом Саду поднео пријаву Управи полиције против С. П. и у њој га осумњичио због крађе новца од 2500 динара, на основу које пријаве је против С. био поведен кривични поступак од стране полиције и суда по предмету Кзп. 720-35 и исти био ухапшен, а затим пошто се испоставила С. невиност, био поступак против њега обустављен, дакле да је против свог уверења лажно пријавио С. чиме да је починио дело из §-а 139 кз.

Апелациони суд разматрајући списе поводом уложеног приговора установио је, да се из приложених списа Бр Кзп. 720 1935 види да је окривљени Н. Ј. на протоколу саслушања код Управа Полиције у Новом Саду од 8 августа 1935 године Број 27018 пријавио крађу новца 2500 динара, наводећи поред осталог „ко је напред наведену крађу новца извршио не сумњам на никога“; дакле никога вије осумњичио-пријавио. па ни оштећеног П. С. при чему је остао у својој изјави као оштећени на саслушању пред истражним судијом у Новом Саду према чему нема довољно доказа, са којих би окривљени био сумљив за дело за које се оптужује, услед чега је ваљало одлучити на основу §-а 208 од. 4 кп., да оптужби нема места и даље решити као у диспозитивном делу овог решења.

Одлука о трошковима оснива се на цитираном законском наређењу.

Ово решење има Окружни суд странкама уручити.

Нови Сад, 7 априла 1936 године.

45.

Признање истинитости и величине захтева од стране осигуравајућег друштва, прекида шок рока застаре, ако је овај већ почео, али застара поново почиње са

временом признања — У случају штете од пожара (§ 487 Трг. зак.) застара почиње правоматним окончањем кривичне истраге поведене због паљевине. А у смислу § 53 Скри ако приватни учесник није обавештен о томе, да је државни тужилац био одустао од гоњења, било од оптуженице, застара почиње тећи после три месеца од обуставног решења.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 635-1938)

Касациони суд у Новом Саду ревизију тужене не уважава, пресуду призивног суда одобрава с тим, да се досуђена отштетна сума има ставити у судски депозит. Уједно осуђује тужену, да плати тужитељу у име трошка ревизионог поступка износ од 574 динара у року од 15 дана под теретом принудног извршења.

Образложење: Тужена странка у својој ревизији тврди да се пресуда призивног суда оснива на погрешној правној оцени ствари у питању да ли је тужиочево потраживање застарело или не.

Тврди наиме да се застаралост има рачунати од 24 октобра 1930 т. ј од дана када је Окружни као кривични суд у С. решењем својим обуставио кривични поступак против К. С. због дела из § 340 крив. закона на штету тужене.

Према томе сматра да се застарни рок од године дана предвиђен у § 487 трг. закона има од тог часа рачунати, па пошто тужитељ није до 25 октобра 1931 своје потраживање остварио, то је, тврди тужена, исто застарело.

Тај ревизиони разлог није основан.

У смислу § 53 крив. поступника, пошто прив. учесник т. ј. садања тужена, није у року од 3 месеца од обуставног решења изјавио, да преузима прогон од свршетка тога рока т. ј. од 25 јануара 1931 г. почиње тећи застарни рок за потраживање тужиочево на име осигуранине за изгорелу кудељу, према чему је тај рок застаре завршен даном 25 јануара 1932 године.

Међутим иако је застара потраживања у овом случају наступила, јер тужилац унутар застарног рока није остварио своје потраживање, ипак у овом случају тужилац има права да тражи осигурану своту, јер је тужено друштво својим писмом од 24 децембра 1932 г. изјавило, да ће отштету тужитељу исплатити, ако му поднесе уверење о некривњи што је тужилац и учинио.

Према томе од тога дана т. ј. од 24 децембра 1932 године опет почиње тећи нови застарни рок. од године дана у смислу § 48 трг. закона.

Тужитељ је тужбу дигао 18 јула 1933 године дакле пре истека застарног рока, према томе потраживање тужитељево није застарело, јер признањем тражбине после истека застарног рока рађа за тужену нову обавезу за њену исплату.

Што се тиче ревизијског разлога да се тужитељу не може исплатити осигурана свота без повратка полице односно, без поништаја исте, Касациони суд налази да ни тај разлог није основан јер је и првостепени и призивни суд поклатио веру исказу Ђ. С., а исти је исказао, да је полица нестала, те се према томе осигурања свота има исплатити, односно у депозит ставити, јер треће лице није на исту ставило своје право залога или ретенције, а неодлучно је, ако то право ставе евентуално после доспетка на исплату осигуране суме и после стављања исте у депозит, јер је тиме обавеза туженог осигуравајућег друштва правилном исплатом дотично стављањем у депозит престало.

Исто се тако не може захтевати од тужитеља, да тражи поништај нестале полице у сврху остваривања свога права.

На крају се тужена жали, што је досуђена свота од 16000 динара у име штете за изгорелу кудељу јер, да тај износ није доказан, нити уговорен а да се није за поглогу досуђења висине износа могао узети исказ Ђ

С., који је заправо овде интересован, и јер се противила његовој заклетви и ставила замерку, што је исти заклет.

Ни тај разлог није основан, јер тужена није у првостепеном поступку порицала да онај Р. инжињер, који је према исказу Ђ. С. у име друштва са њиме склопио нагодбу гледе висине оштете, — био овлаштен у име друштва такову нагодбу склапати, па се такав приговор, поднесен тек у стадију правних лекова у смислу §§ 576 и 588 Грпп. у обзир узети не може.

Иначе сама оцена исказа истог сведока не спада у оквир ревизије, пошто је извршена у смислу § 368 Грпп. узевши у обзир не само његов исказ, него и писмо тужене од 24 децембра 1932, у ком она није приговорила висини затражене суме већ је шта више на тражење тужитеља, да му се ликвидирана сума исплати, одговорила да ће и исплатити након подношења горенаведене сведоче о некривњи.

И у писму од 24-I 1933 није тужена приговорила висини, већ само, да је тражбина застарела.

Не стоји да би споразум о оштини морао бити између тужиоца и друштва склопљен писмено.

Тужена је ставила само замерку, што је Ђ. С. заклет. Међутим његову заклетву је првостепени суд могао одредити, јер не стоје на путу запреке из § 488 Грпп.

Садржину писма од 24-XII 1932 нижи судови су правилно оценили, па и жалба ревизије у том погледу је без темеља.

Према горњем не стоје разлози ревизије по § 592 т. 2, 3 и 4 Грпп. на којима тужена исту заснива. Досуђена свота се има према постојећим правним прописима ставити у судски депозит.

Ваљало је стога привну пресуду потврдити и ревизију не уважити.

Одлука о ревизијским трошковима оснива се на §§ 143 и 154 Грпп.

Нови Сад, 16 новембра 1938 године.

46.

Рекурс адвоката, који ни на позив суда не поднесе пуномоћ, има се одбацити, а нижи суд упутити, да како пресуду I. ст. суда, тако и закључак призивнога суда уручи самој странци, затим да сачека рок за улагање правног лека и према резултату даље поступи по закону' (Кс. у Н. Саду, Рек. II. 161-1938.)

47.

Ако се пресуда због изостанка не напада на томе основу, да није било изостанка, већ се напада у меритуму и тражи да се пресуда преиначи и тужитељ одбије са тужбом, тада се призив не може решити у нејавној седници без одређења рочишта за усмену расправу, јер не стоји случај из бр. 4 §-а 565 Грп.

(Кс. у Н. Саду, Рек. I. 102-938.)

48.

Самостално испуњавање премијске и платне обвезнице и вођење кореспонденције по диктату, не може се категорисати као посао вишег намештеника.

(Кс. у Н. Саду, Рек. I. 490-936.)

49.

По §-у 94 т. д.) зак. чл. XII из 1894 год. чини изгред ако једна странка пољски заједнички пут бесправно сузи, одстрани га у други правац, одоре од њега или га оштети, а реституција истога спада у надлежност управне власти.

(Кс. у Н. Саду, Рек. II. 219-938.)

50.

Пресуда због изостанка може се напасти призивом из разлога да није било изостанка (§ 565 т 4) или да првостепени суд није имао услове, да донесе пресуду због

изостанака (§ 498 Грп), или пак из таквих разлога, које је I. ст. суд, према постојећим формално и материјално-правних прописа, био дужан у одзир узети из службе-не дужности. (Кс. у Н. Саду, Рек II. 101-938.)

51.

На намештеника, који трајно болује од падавице, не може се применици одредба из § 332 Зор. него одредба из § 326 Зор. (Кс. у Н. Саду, Рев. II. 871-935.)

52.

I. Забрана отуђивања и оптерећивања може се ваљано статуйрати само у вези са преносом некретнине и истодобно са грунтовним укњижењем права власништва, ради осигурања, у грунтовници означеног захтева трећег лица или преноситеља, на супстанцију пренесене некретнине. — II. За уговор о поклону, закљученом са малолетним лицем, није потребно одобрење сирочадске власти. (Кс. у Н. Саду, Г. II. 528-1933.)

Касациони суд ревизиону молбу тужених одбија и осуђује их да плате тужитељу, а на руке правозаступника му у име ревизионих трошкова Динара 2410 у року од 15 дана, под теретом оврхе.

Разлози: Тужени нападају чињеничко стање утврђено у пресуди Апелационог суда. Наводе да је суд из оставинских списа требао утврдити, да је право потоњег наслеђа тужених установљено још у 1916 години на оставинској расправи, према томе, да њихово право потиче из ранијег времена него тужитељево право, због чега је правни закључак Апелационог суда погрешан.

Ова жалба тужених само је делимично и у толико основана, да је сада већ пок. С. Д. из своје побуде у корист својих будућих наследника установио забрану отуђења и оптерећења, јер је утврђено, да иза пок. му оца М. С. није остала никаква опорука, него је пок. С.

Д. пристао на прибележење забране отуђења и оптерећења у претпоставци, да је остала така опорука. Из овог чињеничког стања суд је правилно извео закључак, да овако установљење забране отуђења нема вредности и да је пок. Д. С. у пркос исте могао са некретнинама располагати.

Није од утицаја ни та чињеница, да је пок. Д. С. поново признао својим наследницима ваљаност ове убељебе у парници коју је он покренуо противу истих ради брисања ове забележбе, јер је ово једнострани акт пок. С. Д. учињен у доба, када је већ упитне некретнине продао тужитељу, а у сврху изигравања тужитељевих стечених права, дакле у злој намери — као што је то суд тачно утврдио.

Жалба тужених, да уговор не важи, јер га сирочадски сто није никада одобрио, није основана. По утврђеном чињеничком стању спорне некретнине купио је Х. Ј. 1916 године за свога сина, тужитеља, те је куповну цену за исте отац и исплатио. Према томе тужитељ је добио исте некретнине а да за њих није требао дати никакву протувредност, дакле на поклон, а за оваки уговор није потребно одобрење сирочадске власти.

Како је према томе уговор остао у целости на снази, то је и приговор о јединственом правном послу постао беспредметан.

Правилно је међутим суд изрекао, да је тужитељ по пунолетству могао исти уговор одобрити. На то нема никаква утицаја чињеница, што су тужени једнострано одустали од уговора, јер исти на то нису имали право.

Неоснована је жалба тужених и у погледу парц. број 11395 уведене у земљ. књ. зап. број 6940 општине М. Несумњиво је да се усмени купопродајни уговор односи и на ову парцелу. Тужени то и не поричу.

Тужитељ је и ову парцелу узео у посед 1917 године а куповна цена је и за исту исплаћена.

Тужени нису ничим доказали, да су странке одустале од купопродаје у погледу ове парцеле, нити да су тужитељу вратили куповну цену исте а да је тужитељ исту примио и уговор сторнирао. Из тога разлога неоснована је и тврдња тужених да је прављењем писменог уговора створена новација, те да је услед тога престао важити усмени уговор.

Како је према томе ревизиона молба тужених неоснована, ваљало их је са истом одбити и осудити их на сналажање ревизионих трошкова.

У Новом Саду, 10 октобра 1938 године.

* * *

Судска пракса: Забрана отуђивања и оптерећења веже уговорне странке и онда ако она не одговара горњим прописима дакле захтевима предвиђеним у 74 начелној одлуци. (К. 113-929).

Ако је забрана укњижена противно начелној одлуци 74 има се брисати по молби ма кога земљишнокњижног интереса. (К. 806-927).

Забрана отуђ. и оптерећ. ни под којим насловом се не може накнадно укњижити после правомоћног укњижења права власништва, (К. 860-927)

Право потоњег наслеђивања, садржано у уговору међу живима, у себи садржи забрану отуђивања и оптерећивања. (К. 1483-909).

О забрани отуђивања и оптерећивања види: V. 46 — VIII. 126. XII. 80. — XIII. 19. 88.

53.

То правно правило, да се издржавање које дају најближи рођаци, има сматрати да је бесплатно, не може се применити на тражбину онога оца, који је своју удату ћерку морао издржавати зато, што је није издржавао њезин муж, који је на то био дужан Основ оваког очевог потраживања није издржавање, него накнада штете која је настала услед тога, што муж није вршио своју законску обавезу на издржавање своје жене.

(Ап. суд у Н. Саду, као ревиз суд Г. 261-1935).

Апелациони суд у Новом Саду као ревизиони суд, ревизиону молбу туженога одбија, тужитељевом придружењу ревизионој молбу туженога делимично места даје, пресуду призивнога суда у погледу главнице и призивног трошка преиначује тако да у име главнице досуђену своту од динара 5781 повисује на динара 7131 (седам хиљада стотридесет и један) дин. са 5% камата од 21 октобра 1930 и обавезује туженога да плати тужитељу у име једнога дела призивног трошка на руке његовог правозаступника износ од динара 400 док у осталом делу придружење тужитељево одбија.

Обавезује туженога да плати тужитељу на руке његовог правозаступника у име једнога дела ревизионог трошка суму од динара 400, а Државном Ерару у име таксе из Тар. број 176 динара 200 све у року од 15 дана под теретом принуднога извршења.

Разлози: Пресуду призивнога суда побија ревизионом молбом тужени, а тужилац се придружио тужениковој ревизионој молби.

Тужени тврди, да је призивни суд установио његову обавезу на издржавање жене, и да при том није навео на основу чега је дошао до овога закључка.

Ова жалба није основана, јер није спорно међу странкама да тужени није био разведен од сада покојне жене и према тому њега као мужа терети законска обавеза да се брине о издржавању своје жене.

Тврди даље тужени, да је његову пок. жену издржавао њезин отац и да ради тога исти не може да тражи протувредност данога издржавања, јер да постоји правно правило да се издржавање, које дају најближи рођаци сматра да је дано бесплатно.

Ова жалба није основана, јер горње правило важи у правилу само у случају, када блиски рођаци дају издржавање својевољно и неприсиљено, а из бракоразводних списа се утврђује, да је пок. жена туженика била присиљена да овога напусти. Према тому је тужилац као отац

био приморан да прими у кућу своју кћер и да јој даде потребно издржавање, услед чега се горње правило не може да примени на конкретан случај.

Тужени је као муж био дужан да даје издржавање својој жени, а из овога следи, да је дужан да накнади протувредност издржавања лицу, које је издржавало његову жену у колико тужени није дао повода да се његова жена издржава ван његове куће. Према томе основ тужиочевог тражења није издржавање, већ накнада штете зато што, је вршио обавезу, која је теретила туженога.

С обзиром на ово становиште је неоснована туженикова жалба да тужилац не може да тражи издржавање зато, што га није тражила његова покојна жена и да се тужиоцу у ниједном случају није могло досудити издржавање за дуже од 6 месеци.

Неоснована је жалба туженога у погледу висине парничнога трошка, јер је у овом случају висина зависила од судског нахођења а у овим случајевима се трошак има одмерити у смислу 2 реченице § 426 Грпп.

Из ових разлога се је морала одбити ревизиона молба туженога као неоснована.

Тужилац навађа у свом придружењу тужениковој ревизионој молби, да је призивни суд повредио материјално право тиме што није досудио протувредност издржавања за целих 33 месеца, јер да околност да ли је неко спречен за тражење издржавања, не игра никакву улогу при досуђивању издржавања и јер да рок од 9 месеци не претставља тако дуго време, које би могло собом да повуче материјалну пропаст туженога.

Ова је жалба основана, јер — како је напред речено — основ тужиочевога тражења није издржавање, већ накнада штете која је настала тиме, што је тужилац вржио дужност, коју је иначе морао да врши тужени.

Жали се даље тужилац, да је сума од 150 динара месечно премалена кад се узме у обзир да је његова кћи била болесна и неспособна за привређивање.

Ова жалба није основана, јер је позивни суд ове околности при досуђивању висине узео у обзир, а тужилац се не жали, да је позивни суд повредио правила формалнога права тиме, што није и друге околности узео у обзир.

У виду овога се је морало досудити тужиоцу за 9 месеци по 150 динара месечно суму од 1350 динара и према тому за ову суму повећати потраживање, које му је досуђено пресудом позивнога суда.

Следствено овому морало се је тужиоцу досудити у смислу § 508 и 426 и један део позивнога трошка.

Наређење о ревизионом трошку се оснива на §§ 543 и 426 Грпп.

Нови Сад, 28 маја 1936 године.

54.

Отказ не одговара §-у 657 Грпп ако не садржи предлог да се противнику под претњом извршења наложи, да поради предмет преда у одређено време, или да суду поднесе против отказа, све своје приговоре. Овај недостатак се не може накнадно уклонити по §-у 183 Грпп него се отказ као неодговарајући има одбацити из службене дужности. (Кс. у Н. Саду, Рев. II 863 938)

Касациони суд у Н. Саду ревизију туженога уважава, пресуду позивног и првостепеног суда ставља ван снаге, отказ одбацује и осуђује тужитеље да плате туженом у име првостепених трошкова износ од 463 дин. у име позивних трошкова износ од 711 динара и у име ревизионих трошкова износ од 720 динара, све то у року од 15 дана под теретом принудног извршења.

Разлози: Ревизију пресуде позивнога суда тражи тужени.

Жали се да је позивни суд повредио формално право (§ 597 број 2 Грпп.) када отказ тужитеља од 31. V. 1938 год. бр. Р. 117-38 није из службене дужности

одбацио у смислу §-а 657 Грпп. пошто тај отказ не одговара захтевима цитираног §-а.

Ова жалба је основана.

Према §-у 657 Грпп. битно је да отказ садржи предлог да се противнику под претњом извршења наложи да порабни предмет у одређено време преда, или да поднесе суду против отказа све приговоре које би имао.

Свега овога у отказу тужитеља нема, па је суд могао према пропису §-а 657 ал. 3 Грпп. овај отказ по службеној дужности одбацити.

Становиште призивног суда да се је недостатак поменути битне потребштине отказа могао и накнадно уклонити, није на закону основано, јер поменути недостатак отказа није такав формални недостатак који би се по §-у 183 Грпп. могао накнадно уклонити, него је битна потребштина отказа, због помањкања које се отказ као не одговарајући прописима §-а 657 Грпп. мора одбацити а не накнадно допуњавати.

Услед основаности ове жалбе ваљало је ревизију туженога уважити пресуде нижих судова ван крепости ставити и отказ у смислу §-а 657 ал. 3 одбацити и тужитеље у смислу §-а 143 и 152 Грпп. осудити на снашања свих парничних трошкова.

Остале ревизионе жалбе постале су услед изложеног беспредметне.

Нови Сад, 7 децембра 1938 године.

55.

Када тужени оспоравају тужитељу његово право сувласништва на саорне некретности чија се подела тражи, укидање заједнице се не може решити ванпарничним путем, већ парничним.

(Стол Седморице у Загребу, Рек. 712-1938).

Ревизијски рекурс се уважује, закључак призивног суда се укида, те се ствар враћа истом суду, да мимо

својих укидних разлога донесе на призив туженика Р. Ђ. и С. одлуку о самој ствари.

Одлука о трошку ревизијског рекурса оставља се за нову одлуку о самој ствари.

Образложење: Закључак призивног суда побија тужиља ревизијским рекурсом из разлога, јер да је призивни суд правно погрешно оцијенио спор, када је стао на становиште, да је конкретној парници морао примарно предходити ванпарнични поступак ради развргнућа сувласничке заједнице утужених некретнина, те да редовни правни пут није допуштен, док претходно није проведен тај ванпарнични поступак.

Стога предлаже, да се закључак призивнога суда укине, те наложи том суду, да расправља и донесе пресуду о самој ствари.

Ревизијски рекурс је основан. Пропис § 267 Вп. претпоставља наиме за раскидање сувласничке заједнице ванпарничним путем то, да међу странкама нема спора о ниједној од околности наведених под бр. 1 и 2 става 2 § 267 Вп. Ако је дакле која од тих околности спорна међу странкама, онда нема сврхе спровађање ванпарничног поступка ради развргнућа сувласничке заједнице, пошто се те околности по §-р 267 Вп. и онако не могу рјешавати у ванпарничном поступку, већ се може ради тога одмах непосредно приметити парница, којој не мора претходити никакав ванпарнични поступак.

Пошто су пак туженици гласом тужбе и првостепеног расправног записника од 25 аугуста 1925 оспоравали тужиљи њезино право сувласништва у утуженим некретнинама, чија додјела се тражи, а право сувласништва је баш једна од околности наведених под бр. 2 става 2 § 267 Вп. то је призивни суд погрешно, када је изрекао, да за конкретну парницу није допуштен редовни правни пут, па да су првостепена пресуда и поступак ништавни по бр. 6 § 571 Грпп.

Из тих разлога је ваљало уважити ревизијски рекурс тужиље и одлучити, како је у диспозитивном дијелу овог закључка наведено.

Одлука о трошку ревизијског рекурса се оснива на § 154 Грпп.

56.

I Начела објективне одговорности у погледу штете причињене аутомобилом, имају се примењивати и на територији где је у крепости Агз. — II. Жељезнице се у случају кривице повређенога ослобађају одговорности за несрећан случај само онда, ако је несрећан случај наступио искључиво из кривице повређенога. Према томе у случају објективне одговорности не може бити говора о подели штете између починиона и повређенога у сразмери кривице. (Кс. у Н. Саду, Рев. II. 43-1935.)

Касациони суд ревизиону молбу прворедне тужене Т. Д. одбија и осуђује ју да тужиоцу, у руке правозаступника јој, плати, у року од 15 дана под претњом оврхе, у име ревизионих трошкова 581 динар.

Разлози: Тужитељица је у тужби навела да је другоредни тужени Ј. Д. који је био шофер код прворедне тужене Т. Д., власнице аутомобила, 11 марта 1930 године прегазио њеног сина В., који је од задобијених озледа остао на месту мртав. Несрећа се догодила кривицом туженога, који је ауто терао брзином, која је у П. (где се несрећа догодила, била забрањена; тужени нити је давао прописних сигнала, нити је возио, на прописној страни улице; услед велике брзине којом је терао, није могао ауто на време зауставити и избећи несрећу. Навела је тужитељица, даље, да је тужени и од кривичног суда оглашен кривим и осуђен на месец дана затвора. Син јој је био 18 година стар и био је изучен занатлија кројач; зарађивао је и помагао издржавање тужитељице као матере и њене малолетне деце. Како је његовом смрћу отпала од те потпоре, дужан јој је тужени штету, заједно

са прворедном туженом као власником аутомобила, накнадити. Штету рачуна тужитељица у своти од 50.000.— динара, те је тражила да се тужени осуде да су јој ту своту са 5% камате од дана тужбе дужни платити. Тужени је порекао наводе тужбе, нарочито да се несрећа догодила његовом кривицом и да је погинули био изучен занатлија; да је зарађивао и тужитељицу и њену децу издржавао; тврдио је да тужитељица као шваља сама зарађује и да из те зараде издржава и себе и децу. Погинули је био глув и нем те је већ и зато био неспособан за свако привређивање, него је и њега издржавала тужитељица. Тужени је прописно давао сигнале, али није могао претпостављати да је погинули био глувонем и да ће га мати као таковог пустити да се, без надзора, игра у најпрометнијој улици П. Прворедна тужена је порицала да је она власница аутомобила, и тврдила је да је његов власник другоредни тужени.

Првостепени суд, окружни суд у П. дао је тужби делимично места и осудио тужене да су тужитељици дужни солидарно платити 27.699 динара са прип. и парничке трошкове, а Апелациони суд је ту пресуду делимично преиначио и досуђену своту снизио на 17.799 динара са прип.

Жалба тужених да је Апелациони суд повредио правне прописе није основана. Неоснована је жалба прворедне тужене да она није била власница аутомобила, јер је ту чињеницу Апелациони суд установио без повреде правних прописа, јер је обртница гласила на име тужене и што према самим уговорима на које се тужена позива, од 2 фебруара 1930 и од 2 фебруара 1931 године, другоредни тужени признаје да су ауто узели тужена и њен муж за њега, али под условом да им он куповину исплаћује у месечним ратама и да ауто, ако куповину не буде могао исплатити, као што је стварно није ни исплатио, не прелази у његово власништво. За одговорност тужене није међутим, ни потребно да ауто сачињава њено вла-

сништво, него је довољно да се ауто налазио у њеном поседу (Начелна куријална одлука број 550.) Неоснована је и жалба прворедне тужене да би конкретан случај имао да се просуђује не аналогно према прописима зак. чл. XVIII. из године 1874, него према односним прописима Аустриског грађ. законика, јер се начела објективне одговорности у погледу штете причињене аутомобилом у см. 549 Начелне куријалне одлуке имају примењивати и на територији где је у крепости Аустр. грађ. законик. У см. пак, 545 Начелне куријалне одлуке жељезнице се у случају кривице повређенога ослобађају одговорности само онда, ако је несрећај случај наступио искључиво из кривице повређенога, из чега излази да у случају објективне одговорности за несрећај случај не може бити говора о подели штете између починиоца и повређеног у сразмери њихове кривице; јер чим је у несрећном случају имала удела кривица обеју странака, већ сама та чињеница искључује кривицу само оштећене стране (§ 1 Зак. чл. XVIII. из године 1874), те зато целу штету има да сноси странка која тера опасан погон. Истина да је Апелациони суд у конкретном случају стао на противно становиште и штету између странака пребио, досуђујући тужитиљци само половину установљене отштетне своте, али се тужитељица против те погрешне изреке Апелационога суда не жали, услед чега ју је Касациони суд морао оставити нетакнутом.

Неоснована је и жалба у погледу права тужитељице на издржавање, јер тужени износи тек сада први пут у ревизионој молби да је тужитељица не само удата, него да ју је муж кадар издржавати, те се та жалба већ из тога разлога није могла узети у разматрање. Жалба у погледу висине оштете не одговара прописима §-а 534 грађ. п. п. те ју је требало одбити, а и зато, јер је Апелациони суд од установљене штете досудио тужитељици и тако само половину.

Тужену, која са ревизионом молбом није успела,

ваљало је осудити да плати трошкове ревизионог поступка у см. §-а 543 и 508 грађ. п. п.

Нови Сад, 5 децембра 1938 године.

* * *

О одговорности власника аутомобила, види: VIII. 73, 214.

* * *

Од прописа објективне одговорности, судска пракса чини изузетак онда, када је штета настала из делања два опасна погона на пр. из судара два аутомобила. У оваком случају се на име, не примењују прописи објективне одговорности, него општи прописи приватнога права. Ако је дакле у оваком случају штета проузрокована случајем, по прописима накнаде штете, ни једна страна не може тражити од друге отштету (само евентуално по прописима о правичној накнади штете). Отштети има места само онда, ако онога, који је проузроковао штету, терети кривица, а ако је крив и оштећени, постоји начело поделе штете према кривици

И у случају штете настале из делања два опасна погона, по судској пракси, застара је трогодишња.

57.

Према сталној судској пракси, која се развила у вези са §-ом 3 зак чл. LIV: 1908 год. о преносу трговачке радње, када није у целости преузета радња, сматра се да постоји пренос радње онда, ако су пренесена таква права и предности од којих зависи могућност вођења радње. (Кс. у Н. Саду, Рев 780-936.)

*

Види: V, 81, — IX, 54, — XII, 96, — XV, 100, — XVIII 194.

58.

По сталној судској пракси не могу се права из уговора о прекупу пренети на трећу особу, нити могу ова права, путем наслеђа прећи на наследнике, јер су то лична права и као таква смрћу продавчевом престају

(Кс. у Новом Саду, Рев. 615-1934.)

Види: III. 141, XV, 144.

59.

У смислу §-а 566 Грп. одрицање од призива извршено пре доставе I. ст. пресуде, нема процесуално-правног дејства.
(Кс. у Н. Саду, Рек. II. 247-937.)

60.

После смрти извршеника, тражилац извршења више није властан да тражи извршење против умрлога, него у смислу §§-а 14 и 15 старог закона о извршном поступку (зак. чл. LX: 1881) или на иметак који се налази у заоставштини умрлога, или непосредно против наследника.
(Кс. у Н. Саду, Рек. II. 86-937.)

61.

Исплата нужног дела из иметка оптерећеног удивичким плодоуживањем, наступа тек престанком плодоуживања, ако није уједно тражено и одређено ограничење плодоуживања.
(Кс. у Н. Саду, Г. 567-932.)

Ревизиону молбу туженог уважава, пресуду призивног суда преиначује, тужитеља са тужбом одбија и пресуђује га да плати туженом на руке његовог правозаступника у име парничког трошка и то пред првостепеним судом износ од 845 (осам стотина и четрдесет пет) динара, пред призивним судом износ од 530 (пет стотина и тридесет) динара, а пред ревизионим судом износ од 580 (пет стотина и осамдесет) динара све то за 15 дана под претњом оврхе.

Разлози: Против пресуде призивног суда уложио је тужени ревизиону молбу, у којој се жали због повреде материјалног права тврдећи, да признаје тужитељу право на нужни део из оставине покојног деде тужитељевог односно из дариваних некретнина, али плаћање истог није још доспело, јер је истим даровним уговором, којим је повређен тужитељев нужни део, придржано право дожи-

вотног плодоуживања на дарованим некретнинама у корист матере туженог, односно бабе тужитељеве, па док год траје ово право плодоуживања, не може се тражити исплата нужног дела.

Ова је жалба основана из следећих разлога.

Како је наиме према прикљученом, а по ставкама неоспореном даровном уговору од 13 јануара 1926 доиста придржано право доживотног плодоуживања у корист покојникове супруге Матије рођ. В. на дарованим некретнинама, дакле не само оним, које је она даровала своме сину, туженом, него и на оним, које је истом сину даровао отац сада пок. Стеван Б. што се види из садржине истог уговора, па је према исказу преслушаних сведока иста Матија рођ. В. остала у поседу тих некретнина, које и данас у поседу држи, како у том случају по правном правилу и сталној судској пракси доспелост исплате нужног дела из дарованих некретнина, односно из поклона, којим је тај нужни део повређен, наступа тек онда, када то плодоуживање престане, а то ће бити истом онда кад речена Матија рођ. В. умре, то је тужитељева тужба ради исплате нужног дела преурањена, па је због тога било оправдано донети пресуду, којом се призивна пресуда мења и тужитељ са тужбом одбија.

Изрека суда у погледу накнаде парничких трошкова оснива се на § 543 Грпп. у вези са §§ 508 и 425 Грпп.

Нови Сад, 13 фебруара 1934 године.

* * *

Ако заоставштину терети уговорно право плодоуживања, онда се нужни део има исплатити тек по престанку уговорног права плодоуживања. (К. 4668-910.)

Ако приход заставштине не премаша најмању меру удовичког издржавања, онда се нужни део има наплатити тек после престанка права удовичког плодоуживања (Н. О. 232.)

62.

Нема таквог правног правила, према којем се један од родитеља неби могао одрећи права да тражи накнаду

од другог брачног друга за издржавање заједничке законите деце, јер тиме — у колико је приход онога родитеља, који се одрекао, довољан за издржавање и васпитање деце, — није угрожен интерес малодобне деце. У оваком случају онај родитељ који се одрекао горњег права, може у име издржавања малодобне деце да тражи само ону своту, која му недостаје по утрошењу његовог прихода

(Кс. у Н. Саду, Рев. 220-937).

63.

Када је штету починило војно лице, тужба мора бити управљена против дошичног војног лица као извршиоца и државе. Али претпоставка, да тужба мора бити подигнута против извршиоца и државе, свакако је то, да је извршилац оштећенику познат, а ако му није, односно ако му не може бити познат, да надлежна власт дошичног органа означи и тиме оштећенику омогући, да испуни дужност коју му налаже закон. Ако надлежна власт одбије, да означи тај орган, има се сматрати, да је држава преузела на себе сву одговорност за почињену штету.

(Стол Седморице у Загребу, Рек. 483-937).

64.

Тужитељ не може тражити разрешење позивне пресуде с разлога што није спроведен доказ гледе околности да су сведоци тужене њени рођаци и пријатељи; а опет да су сведоци тужитељеви сви угледни и незаинтересовани људи, јер је тужилац требао код преслушања појединих сведока у смислу § 223 Грп. у савезу са § 306 Грп. захтевати да се такве евентуалне околности које сматра да би утицале на веродостојност или неверодостојност појединих сведока, унесу у записник, а пошто то није на расправи учинио то више на том основу пресуду ревизијом нападати не може.

(Кс. у Н. Саду, Рев. II. 595-1937.)

I. По § 24 Трг. закона захтев, да се туженоме забарани употреба фирме, може да стави само тако лице, које се само служи са једном фирмом, па се истом том фирмом почне да служи и друго лице. — II Ознака „код плавог коња“ није трговачко име у смислу § 10 Тргов. закона, под којим трговац води своју радњу и склапа тргов. послове, зато такав назив не ужива заштиту по тргов. закону.

(Кс. у Н. Саду, Г. 726-933.)

Касациони суд ревизиону молбу тужитељице одбија; првостепене парничне, привилежне и ревизионе трошкове међу странкама узајамно пребија

Разлози: Тужитељица напада привилежну пресуду ревизионом молбом због повреде формалног и материјалног права.

Жали се што је привилежни суд први део туженог петита одбио на основу тога, што је тужени сам већ променио фирму „К. Ф. у Друг“ у фирму „К. Ђ. Ј“, па да је тиме први део тужбеног петита испуњен.

Наводи, да се у његовом првом делу петита не садржи само питање неовлаштене употребе фирме и додатка, већ и захтев да се та употреба забрани под глобом за будуће време.

Ова жалба није основана.

Истина да после 22 фебруара 1919 па све до 5 VIII 1930, кад је тужени у трговачком регистру спорну фирму изменио, он није имао право да се служи фирмом „К. Ф. и Друг“ с обзиром на уговор од 22-II 1909. Али онај захтев тужитељичин, да се туженоме забрани употреба те фирме по пропису § 24 Трг. зак. не може се уважити, јер по томе §-у може да стави пред судом захтев само тако лице, које се само служи са једном фирмом, па том фирмом започне да се служи и неко друго лице.

Тужитељица пак не води радњу под таквом фирмом.

Зато не може ни тражити забрану употребе фирме по § 24 Трг. зак.

Да ли је пак тужени после 22 фебруара 1919 био овлаштен да спорну фирму употребљава, тужитељица је имала право, да тражи, да се то реши. Последица установљена, да тужени тога права нема, била би та, да би тужитељица могла тражити, да се судском пресудом одреди брисање спорне фирме у тргов. регистру.

Првостепени суд је установио а призивни прихватио, да тужени после 22-II 1919 није имао право да употребљава спорну фирму, па како је тужени спорну фирму у току парнице већ из трг. регистра и избрисао, то није призивни суд погрешно, кад је први део петита већ из тога разлога одбио.

Околност, да је тужени то учинио тек у току процеса, од утицаја је само на парничне трошкове.

Жали се даље, тужитељица, што је призивни суд стао на становиште, да тиме, што и сада употребљава уз фирму додатак „код плавог коња“, није тужени повредио право.

Ни ова жалба није основана.

Ознака „код плавог коња“ није трговачко име у смислу 10 § Трг. закона, под којим трговац води своју радњу. То је назив за настан (etablissement) трговачки. Под тим називом трговац не склапа трг. послове, на тај назив ни не ужива заштиту по трговачком закону. Такав назив може си узети свако по вољи, у колико га у том не пречи закон о радњама (§ 128) односно § 58 и § 157 зак. чл. XVII из 1884. Но огрешење о те прописе не спада пред редован суд.

Није се могла уважити ни жалба тужитељице, што јој није досуђена отштета, јер је основано становиште призивног суда, да тужитељица није никакву штету претрпила, будући она није могла никоме фирму уступити уз протувредност, јер се сама фирма без радње пренети

не може, а тужитељица под спорном фирмом није радњу ни имала.

Из тих разлога Касациони суд није могао уважити ревизиону молбу у меритуму ствари.

Но основана је жалба тужитељице у погледу парничних трошкова, јер је уважен захтев тужитељице, да се установи, да тужени нема права на спорну фирму, и то је у разлозима установљено.

Што је први део туженог петита одбијен у диспозитиву пресуде у целини из разлога, што је тужени фирму изменио у току парнице, не би га решавало одговорно-сти за накнаду парничног трошка. Али је тужитељица са захтевом гледе назива „код плавог коња“ одбијена у целини.

Дакле је делом само успела, па је Касациони суд, првостепене, позивне и ревизионе трошкове пребио по § 426 Грпп у вези са § 543 Грпп.

У Новом Саду, 2 маја 1938 године.

66.

Према садржини §-а 167 Крз за зрело размишљање се претпоставља, да је крив дело лишења живота последица претходног размишљања и да је између створене замисли и отпочињања извршења дела прошло извесно време. — Зрело размишљање увек постоји онда, кад је између зачете замисли и почетка извршења дела прошло толико времена, колико је потребно да разум потпуно превлада над осећајима.

(Кс. у Новом Саду, Крз 23-1937.)

Касациони суд уважава ревизију државног тужиоца изјављену због повреде формалног закона озн. у § 336 бр. 6 С кр. п., те поништавајући пресуду Окружног суда, уколико се иста односи на оптужене Д. Ђ. М. и С. Љ, на основу §-а 350 број 2 С. кр. п., упућује ствар истом Окружном суду, на нови претрес и одлуку.

Решење у погледу осталих правних лекова отклања; остављајући иначе пресуду Окружног суда нетакнуту.

Разлози: Против пресуде Окружног суда уложили су правне лекове и то: државни тужилац — ревизију, у погледу кондемпнаторног дела пресуде, због повреде Закона озн. у § 336 број 6 и § 337 број 2 С. кр. п., и призив, због благо одмерене казне осуђенима, а ради поштрења исте.

Поводом наведених повреда Закона жалилац је навео да је одлука суда да оптуженици Д. и С. дело нису извршили после зрелог размишљања и из користољубља — у контрадикцији са спроведеним доказним поступком и чињеничним стањем утврђеним у самој пресуди.

Према садржини § 167 Крз. за зрело размишљање се претпоставља да је кривично дело лишења живота последица претходног размишљања и да је између створене замисли и отпочињања извршења дела протекло извесно време. Ма да нигде у закону није означено колико времена треба да одиста и прође, ипак из искуства се може извести да зрело размишљање увек постоји онда, ако је између зачете замисли и почетка извршења дела прошло толико времена колико је потребно да разум потпуно превлада над осећајима.

У конкретном случају између зачете замисли о извршењу дела и самог извршења дела лишења живота по констатацији и самог Окружног суда протекло је читави три сата, за које време, чак ако би се прихватило и становиште суда да су оптуженици дело извршили због нанете им увреде, психички процес љутње већ се морао код оптужених ублажити и разум надвладати осећања; то је стога погрешно становиште суда да је намера на лишавање живота код оптужених била тренутно створена и одмах и извршена.

Из спроведеног доказног поступка несумњиво излази да су се оптуженици Д. и С. пре извршења дела

споразумели и договорили, што се донекле даје извести и из самог чињеничног стања утврђеног у пресуди.

Није вероватно да би оптуженици извршили овако тешко дело само зато што их је, наводно пок. Л. избацио из радње и због тога што им није дао сапуна; а ово се тим мање може поверовати, када се зна да су овакви беспослени радници при тражењу посла и милостиње стално изложени оваквим увредама и одбијању, те није вероватно да би били толико осетљиви да реагирају на овај начин.

Из спроведеног доказног поступка мора се, напротив, извести да су именовани оптуженици дело извршили после зрелог размишљања и из користољубља, али да намеравању материјалну корист услед покојниковог викања у помоћ нису постигли, јер су се морали разбећи.

Према томе суд је погрешно, када је на дело поменутих оптуженика применио одредбу § 177 од 1 Крз. а не одредбу из § 167 одн. 2 бр. 1 и 4 Крз. у смислу оптужбе.

Оптуженици Д. и С. уложили су ревизије, због повреде Закона означених у § 336 бр. 5 и 6, а опт. Д. још и због повреде Закона из § 337 број 1а. С. кр. п., и призиве.

Пре него што би се упустио у детаљније излагање навода изложених у правним лековима оптужених, Касациони суд је узео у оцену наводе изложене у ревизији државног тужиоца поводом повреде формалног Закона означ. у § 336 број 6 С. кр. п., па је нашао да ова повреда Закона у давом случају постоји, а са ових разлога:

Окружни суд је навео да нема доказа да су оптужени Д. и С. у грех им уписано дело извршили после зрелог размишљања са разлога што су оптуженици око 16 часова били у радњи пок. Л., а из које их је он избацио опсовавши им матер, а већ око 19 часова истога дана извршили су дело. Окружни суд сматра да овај

кратак размак времена од три часа није довољан за зре-
ло размишљање.

По нахођењу Касационог суда ово становиште није тачно. Пре свега, Окружни суд не даје никаквог објашњења зашто овај размак времена не би био довољан да се створи одлука за убиство „после зрелог размишљања“. Истина, ни у кривичном закону ни по сталној пракси овога суда није одређено тачно време по часовима или данима које би било предуслов да се утврди, „зрело размишљање“. Али, према схватању овога суда, питање о томе: да ли је у конкретном случају било довољно времена да се створи одлука о убиству, да се о томе свестрано и хладно размисли, — зависи од разних околности, које се при томе морају узети у разматрање; те зато није довољно ограничити се само на краће или дуже време које је претходило убиству. Окружни суд је пропустио да се осврне на ове околности, те је зато нападнута пресуда у овом делу непотпуна.

Надаље, Окружни суд налази да не постоји убиство „после зрелог размишљања“ ни зато, што су оптуженици своју одлуку да убију своју жртву створили одмах при изласку из радње пок. А., дакле тренутно. Међутим, Окружни суд је пропустио да расветли оне околности у којима су се оптуженици налазили после наводно створене тренутне одлуке, дакле кроз време од око три часа. Наиме, баш и под претпоставком да су се оптуженици били одлучили на убиство одмах чим су из радње оштећеникове били избачени, — ипак то још није од пресудне важности за одлуку суда у погледу питања о зрелом размишљању и то баш с обзиром на оно време од три часа која су после тога уследила. Јер, по нахођењу овога суда, наведени интервал времена од око три часа довољан би био, сам по себи, за свестрано и хладно стварање одлуке за извршење инкриминираног дела; те ако су оптуженици, после тренутно створене одлуке, у нормалном стању изабрали начин, време и друге околности

сти у којима ће дело извести, — то ће онда ова чињеница бити од одлучујуће важности, а она тренутно створена одлука не само од споредног значаја, већ и беспредметна. Према томе, и са овог разлога је нападнута пресуда непотпуна.

Окружни суд је као чињеницу установио: да су се оптужени Д. и С. договорили да пок. А.-а сачекају у капији; те када се држи у виду да су га они после три часа од момента учињеног споразума заиста на поменутом месту и дочекали и на тај начин дело извели, — онда је Окружни суд био дужан да и ову околност узме у разматрање, јер убиство из засете има нарочит уплив баш у погледу установљења „зрелог размишљања“.

Најзад, Окружни суд иако је установио да је убиство пок. А.-а извршено ножем, није расветлио када, како и под којим је околностима ово оруђе набављено, те тако није цењен ни утицај оних околности на одлуку суда у погледу питања „зрелог размишљања“.

Из свих наведених разлога пресуда Окружног суда указује се као непотпуна а донекле и противречна са установљеним околностима на главном претресу, те је на тај начин у даном случају остварена повреда формалног закона озн. у § 336 број 6 Скрп., па је стога Касациони суд, уваживши у овом погледу ревизије државног тужиоца, пресуду Окружног суда поништио, на основу § 350 број 2 Скрп., и то само уколико се иста односи на оптужене Д. и С., и ствар упутио истом Окружном суду, на нови претрес и одлуку; оставивши иначе пресуду Окружног суда нетакнуту.

С обзиром на предњу одлуку Касационог суда, решење у погледу осталих правних лекова отклоњено је, пошто је, засада постало беспредметно.

Нови Сад, 26 маја 1937 године.

67.

Према пропису чл. 46 Уводног закона за Грп. за

делегирање суда са подручја разних одељења Касационог суда, надлежно је веће шесторице судија, састављено према пропису §-а 104 Зус. (Кс. у Н. Саду, Р. 4-938.)

* * *

Касациони суд у Н. Саду одбацио је предлог тужитеља за делегирање суда.

68.

За основицу одмерења адвокатског хонорара према сопственој станци, за молбу ради обуставе дражбе некретнина у смислу Уредбе о заштити земљорадника, има се узети она свота, ради наплате које је тражена дражба.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II 347-938.)

69.

И ако у парници нема података, да је улагач на време отказао штедионички улог, тужба ради исплате улога има се сматрати отказом. Ако до доношења I. ст. пресуде није истекао отказни рок утврђен правилима дотичне штедионице, тужба се има одбити као преурањена.

(Кс. у Н. Саду, Рев. II. 29-935.)

70.

Да би се могао утврдити бракоразводни разлог из т. а.) §-а 80 зак. о браку, треба да суд утврди да је брачни однос међу странкама толико разривен, да је за тужитеља даља брачна заједница постала неиздржљива и да је овако разривен однос настао услед оних разлога које је тужитељ у тужби навео.

(Кс. у Н. Саду, Рев. 880 937.)

71.

Према пропису § 2 зак. чл. XXIII из 1874 год свака жена без обзира на број година постаје пунолетном чим се уда. Тај пропис према већ ранијем заузетном

ИВ. Ј. СП/354

У пажњу гг. претплатницима.

Када отварамо претплату за XIX. годину, саопштавамо, да је претплата за 1939 год. за судове, судије, судијске и адвокатске приправнике Дин. 60—, док за остале претплатнике претплата остаје и на даље Дин. 120. Претплата се може слати или на адресу Уредништва или на чековни рачун бр. 51.660.

Умољавамо гг. претплатнике, да нам претлату пошаљу одма у почетку године, пошто је наш лист упућен једино на претплату.

Овим путем поново позивамо оне наше п. претплатнике, који на супрот многобројних опомена још ни до данас нису исплатили претплату за раније године — а има их и таквих који 5—8 година нису платили претплату — да то изволе учинити у што краћем року, јер ћемо им иначе морати обуставити даље слање листа, а поред тога остварити своју тражбину судским путем.

Објављујемо и то, да се код Уредништва још могу добити „Збирке“ из год. 1925, 1926, 1928—1931, 1934—1938, и то свако годиште по 100 динара. Судије, судијски и адвокатски приправници ова ранија годишта — док их још има на складишту могу добити у пола цене.

Нови Сад, 15 марта 1939 год.

Уредништво „ЗБИРКЕ“
НОВИ САД

Др. Илије Огњановића 18.

Телефон 24-98.

Чек. рачун 51 660.

Бр 44156 VI а
11 јула 1936 год.
Београд

Предмет: Брисање забране отуђења и оптерећења по чл.
7 Закона о добровољцима

Како је рок од пет година о забрани отуђивања и оптерећивања добровољачке земље предвиђен у чл. 7 Закона о добровољцима истекао на дан 28 јуна ове године, јер се тај рок рачуна по ставу 2 наведеног члана од дана ступања на снагу Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 године, када је обнародован у Службеним Новинама од 26 јуна 1931 године број 13232-36 од 18 јуна 1936 године мењам наређење мога преходника број 23900-VI а 34 од 15 маја 1934 године.

О Д Р Е Ћ У Ј Е М :

1) да се у решењима о преносу права власништва аграрног земљишта на име добровољаца више не одређује забележба забране отуђивања и оптерећивања по чл. 7 Закона о добровољцима, него само забележбе права првокупа у корист Привилеговане аграрне банке по § 75 Закона о ликвидацији аграрне реформе и Правилника о вршењу права првокупа бр. 54415 VI-б.
2) Да Комисија за ликвидацију аграрне реформе у случајевима у којима експропријационе одлуке још нису достављене судовима не траже забележбу по чл. 7 наведеног Закона.

3) Да се до сада у земљишним књигама убележене забране по чл. 7 Закона о добровољцима уреда ради бришу.

4) Да се молбе добровољаца, којима траже од аграрних власти одобрење за продају земље у смислу чл. 7 Закона о добровољцима у будуће достављају Привилегованој аграрној банци на поступак по Правилнику о вршењу права првокупа број 54415-VI б-33 са напоменом, да нема потребе, да се доноси решење по чл. 7 наведеног Закона.

Министар пољопривреде:
СВ. СТАНКОВИЋ, с. р.

П А Ж Њ А !

У штампу је дата свеска 2 Мале збирке судске праксе, у којој ће бити оштампана: „СУДСКА ПРАКСА ИЗ ИМОВНО-БРАЧНОГ ПРАВА“, коју је средио: Др. Ника Игњатовић, кассациони судија у Новом Саду.